

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1913. január 5.

4. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felétős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábes petit sorja 60 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 409.

Az új adótörvények.

Az állam lakóit ezentul a következő egyenes adók fogják terhelni: 1. Földadó. 2. Házadó. 3. Tőkekamat- és járadékadó. 4. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adója. 5. Általános kereseti adó. 6. Jövedelmi adó; továbbá a következő régebbi törvényekben előírt adók: 7. Országos betegápolási pótdadó. 8. Nyereményadó. 9. Szállítási adó. 10. Fegyveradó. 11. Vadászati adó. 12. Tőzsde adó. 13. Hadüzenetességi adó.

Az új adókat általánosságban a következőkben ismertetjük:

1. Földadó.

Az adóalap a kataszteri tiszta jövedelem 20 százaléka. Új kataszteri felvételt nem rendelt el a törvény, csak a művelési ágban beállott állandó változások veendőik fel, és hibás kataszteri felvételek igazítandók ki. A földadóból beszédhető állami bevétel 74 millió koronában kontingentáltatott.

2. Házadó.

Két neme van: a házbéradó és a házosztályadó. Előbbinek adókulcsa Budapesten 16 százalék, vidéken 14, 11 ill. 9 százalék.

A házosztályadó három fokozatu, minden fokozatban 10 osztály van.

A házadó után eddig kivetett általános jövedelmi adó megszűnik, azonban a háztulajdonos a házból folyó jövedelme után a házadón kívül, jövedelmi adót is tartozik fizetni.

Ez az adótörvény egyébként már 1910-ben életbelépett.

„A Tengerpart” tárcája.

A rózsaszínű kötény.

Geneviève naplója.

Junius 12. Körülbelül két óra volt. Anyám épen Párisba utazott s én a mi kis falusi házunkban maradtam Chantelopban Mariette-el, a szobaleánnyal. Ez a derék leány, aki velem egykoru, rózsaszínű vállaskötényével ott ült a kertben az orgonabokor alatt s befőttnék való cseresznyéből szedte ki a magot. Az idő szép volt, leültem Mariette mellé.

Ó be kár — sóhajtott fel Mariette — hogy a nagysága épen ma utazott el és én nem mehettek ki. A völlegényem, Pierre Maubru, fegyvergyakorlatra vonul be és én nem bucsuzhatom el tőle.

— Ha majd a felesége lesz, eleget láthatja még egész életében! — vigasztaltam.

— Csakhogy két évig még nem lehetünk egymásé és milyen jó alkalom lett volna egy kicsit elbeszélgetni még egyszer Pierre-rel.

— Hát tudja mit, Mariette, menjen! — mondottam én — a kertészlak csak két lépésnyire van ide, nem félek magamban. Adja ide a rózsaszínű kötényét, addig majd kibontogatom maga helyett a cseresznyéket!

3. Kereseti adó.

Ez az adó a régi III. osztályu kereseti adóból alakult ki. Eddig mintegy 400.000 ember fizette a III. osztályu kereseti adót, melynek kulcsa (10 százalék) oly magas volt hogy az állampolgárok adóterhe teljesen meglazult, a jövedelmek eltitkolása rendszerré vált. A törvényhozás nem akarta tovább tünni ezt az állapotot és az adókulesnek leszállításával az adóalap helyes beállításának biztosítására nagy szigorú kivánt létesíteni. Az adókules az eredeti törvény szerint 5 százalék volt, az értelmi foglalkozásokból eredő keresetenél 4 százalék. Az adónovella változtatása folytán az adókules 1, ill. 2 százalék aszerint, hogy az összjövedelem ezer koronán alul van, vagy azt meghaladja; kétezer koronán felüli összjövedelem esetében az adókules állandóan 3 százalék. A törvény meghatározza a minimális tételeket, megállapítja a létminimumot és gondosan körülírja az adókivetés módját. Ezentul az adót évenként vetik ki a tiszta jövedelem alapján. A tiszta jövedelem a nyers jövedelemből ered, ha levönjük abból a törvényben taxative felsorolt kiadásokat. Ha az adózó nem tesz vallomást, vagy azt ne fogadja el az adókivető bizottság, a minimális adóalap megállapítására kerül a sor.

Ily esetben eddig a lakbérnek 1 és fél—2 és félszerese volt figyelembe veendő, ha a lakbér 1000 koronán alul maradt; 1000—2000 korona lakbérnél annak 2 és fél 3-szorosa, 2000—4000 korona lakbérnél 2—6-szorosa, 4000 koronán felül a 3—8-szorosa. Az új törvény értelmében 500 korona lakbérig 2 és fél — 4-szeres, 500—1000 koronánál 2 és fél—5-szörös, 1000—2000 koronánál 3 és

Mariette elsietett. Magamra vettem a kötényt, bontogattam a cseresznyét s egyszer csak úgy ültömből egy helyes fiatalembert pillantottam meg, aki a kert rácsoskapujánál megállt. Csöngetett.

Azt gondolván, hogy Mariette szerepében sokkal hamarabb végezhetek az idegennel, nem vettem le a kötényt, és anélkül, hogy a kaput kinyitottam volna, átvettem a névjegyet, amelyet a rácson át benyújtott nekem.

— A nagysága Párisban van, nagyon fogja sajnálni . . .

A nagy, szőke fiatalember, akinek világos szeméből, napbarnított arcából nyíltság és becsületesség sugárzott, hosszan megnézett, aztán ezt felelte:

— Milyen kár. A nevem Paul Erfeuilles és unokaöcsése vagyok Deaulerenének, akinek a megbízásából jöttem . . .

— Ah, az én . . . a kisasszony keresztnévanyjának a megbízásából! — mondottam s eszembe jutott az unokaöcs, a fiatal kutató, akiről Deaulerené olyan sokszor beszélt, akit azonban sohasem láttam. — De a nagysága, mint már mondottam, fájdalom, nincs itthon.

— Hát Geneviève kisasszony?

— Az is elment. És a kisasszony az édes anyja távollétében amugy sem fogadhatta

fél—10-szerese, 2000—3000 koronánál 17-szeres, és ha a lakbér 3000 koronánál nagyobb adóalap a bér 7—20-szorosa. Hasznos minimális alapokra történik utalás a művesekre, mészárosokra, bérkoocsistb. vonatkozólag.

Azok, akik eddig első osztályu kereseti adót fizettek, ezentul szintén e kereseti adó alá esnek, természetesen nagy részük a létminimum folytán tényleg nem fogadhatják el a megváltozást.

4. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója.

Ezt az adót a részvénytársaságok, szövetkezetek fizetik. Az adókules 5 százalék, de bizonyos vállalatoknál a kulcs, illetve 7, egyes esetben 10 százalék.

Természetesen a vállalatok ezen adón kívüli tartoznak jövedelmi adót is fizetni, mi által a vállalatok nagy részére jelentékeny adóemelés jelent az adóreform.

5. Tőkekamat és járadékadó.

Az adó tárgya mindaz a vagyon (vagyonjog), mely jövedelmi adón kívül más egyenes adó alá nem tartozik, de szolgálati viszonyból származó illetménynek vagy ellátásnak sem tekinthető. Így az állam, törvényhatóságok, társulatok, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok által kibocsátott kölcsönkötvények, záloglevelek kamatai, ha csak adómentességet nem biztosít részükre valamely törvény, a váltókra, adólevelekre, illetve bármely módon kölcsönadott tőkéből eredő kamatok, alapok, (alapítványok) hozadéka, letétek, óvadékok kamata, járadékok, külföldi részvényből (értékpapirokból) származó kamatok (osztalékok), iparüzletek, bányaművek és egyéb jövedelmek.

— Természetes — mondta ő, egyre csak engem nézve élénk pillantásával.

— De maga nem kisasszony, a köténye szerint ítélve, maga tehát kinyithatja nekem a rácsoskaput és akkor megvárom, míg a hölgyek hazajönnek.

Olyan bizalomgerjesztően mosolygott, hogy szobalányi minőségemben nem tudtam megtagadni az ajtó kinyitását. Vagy nem szidta volna meg édesanyám Mariette-et, ha Deaulerené unokaöcsesét a hőségben megvárakoztatja a kapu előtt? Néhány másodperc múlva már ott ültünk együtt az orgonabokor alatt. Erfeuilles ur a legszeretettelőbb módon fölkiért, hogy folytassam a cseresznyebontogatást. Geszélgettünk és a eszegetésünk olyan bizalmassá vált, hogy ezt vallotta be nekem:

— Nagyon örülök, hogy beszélgethetek magával . . . amik önagyságáék haza jönnek! Ha nem volna kiméletlenség, kéredezniék egyetmást magától.

Valami titkot sejtettem és szerencsét kívántam magamnak, hogy magamra kaptam a rózsaszínű kötényt, amely az alakoskodást lehetővé tette nekem.

— Csak tessék, uram!

— De Geneviève kisasszonynak sem árul el semmit?

gokért fizetett haszonbérek, takarékbetétek stb. Az adóalap a jövedelem. Adóssági kamatok levonása rendszerint nincsen megengedve.

Tőkekamatadó és járadékadó fejében 5 százalékos fizetendő.

De csak két százalékos a kulcs:

a) meghatározott tartásdíjak, járadékoknál;

b) katonatisztek és katonai tisztviselők adóköteles óvadékainál;

c) bányahaszonbérnél;

d) gyári pénztárak által kezelt s jelzálogilag tőkék kamatainál.

A kulcs 7 százalékos:

a) papitized kárpótlása fejében élvezett összegek után;

b) 1875: LII. t.-c. jelzett váltsági kötvények után.

Végül bizonyos esetekben az adókulcs 10 százalékos.

6. Jövedelemadó.

Ezt az adót a progresszív adóztatás érdekében létesítette a törvényhozás. Eltöröltetett az általános jövedelmi pótdadó, mely tulajdonképpen nem is volt jövedelmi adó, hiszen a hozadékok után kivetett adók százalékos pótléka volt.

Jövedelmi adót tartozik fizetni a földbirtokos, háztulajdonos, tőkés, iparos (kereskedő), ügyvéd, orvos (s egyéb kereseti pályán lévő), akkor is, ha netán hozadékadót nem is fizetne. A szolgálati viszonyban lévők szintén jövedelmi adót fizetnek, jöhetnek más adóval megterhelve nincsenek.

Az adókulcs a következő:

A 800 koronán alul maradó jövedelem teljesen adómentes.

Az első adókulcs 0,6 százalékos, folyton emelkedik és 120.000 korona jövedelemnél eléri az 5 százalékos. (Egyes részvénytársulatoknál és szövetkezeteknél 15.000 K jövedelemnél (3 százalékos) a progresszív megáll).

A jövedelemadó a földbirtoknál a hasonló mezőgazdasági birtokért a környékben fizetett haszonbérösszeghez arányosított tiszta jövedelem. A törvény indokolása szerint ez a valószínű jövedelem a kataszter jövedelem 2 és félszeresére tehető. Bérlet

— Neki sem, uram. Ha ön tudná, mennyire fölösleges is ez!

— Maga igazán kedves... izé... kisasszony.

— Mariette a nevem.

— Ó, ezt a nevet nem szeretem — mondotta ő a száját félrahozva. — De hát ez nem tartozik a dologra. A maga fiatal urnójéról van szó.

— Ah, igen.

— Harminc éves vagyok; sokat utaztam. Le szeretnék telepedni, meg szeretnék házasodni és Deaulerené, a nagynénem, ugy feldicséerte a keresztlányát, hogy természetesen csak rá gondoltam. Csodálkozok, hogy ezt én mind elmondom magának?

— Egy kicsit mindenestre.

— Azért teszem, mert az első pillanattól kezdve, hogy megláttam magát, Mariette kisasszony, olyan kedvesnek, egyszerűnek, olyan jólneveltnek találtam, hogy élénk vágy fogott el, hogy tanácsot kérjek magától — ha olyan esunya neve is van. De maga finom tapintattal tudtomra adja, hogy illetlenséget követek el. Azért hát semmit sem kérdezek már.

Ez azonban épenséggel nem tetszett nekem, azért a kíváncsiságtól furdalva, ezt merészeltem mondani:

— Ó, csak kérdezzen. Jobb forrást nem is találhat nálam. A magam részéről Geneviève kisasszonyt nem is tekintem urnósnak, hanem legjobb barátónak. Ő megengedi ezt nekem. Ő elmondja nekem min-

esetén a bérbeadott a haszonbér alapján fizeti jövedelemadóját.

A házbirtokosnál a jövedelemadó alapja a nyers haszonérték.

A jövedelmi adónál a hozadéki adók alóli mesterség nem vétetik figyelembe.

Általában adóköteles jövedelemnek tekintendő az adókötelesnek bármely forrásból eredő és akár tényleg befolyó, akár öt megillető pénzbeli vagy értékkel bíró egyéb bevétele, a melyhez a saját házában vagy illetményképpen, vagy ingyen birtoklakásának haszonértéke, továbbá akár a sajátjából felhasznált, akár illetményképpen, vagy ingyen kapott gazdasági, üzleti és más csekkeknek pénzértéke is hozzászámítandó.

Ebből a nyers jövedelemből bizonyos levonások eszközölhetők. Ezek a levonások.

1. A nyers bevétel megszerzésére (kitermelésére), biztosítására és fentartására fordított összes kiadások, ide értve a karbantartást, pótlást, kezelést.

2. Épületeknek a tatarozási, karbantartási költségek vízvezetési s egyéb adóköteles terhelő költségek.

3. Épületek, gépek leírásai.

4. Üzleti veszteségek.

5. Kamatilletékek, biztosítási díjak, adók.

6. Bányavállalatok járulékai.

7. Adóssági kamatok, terhek.

8. Közszolgálatban állóknál a szolgálati díj, nyugdíjalapjárulék.

9. Magánszolgálatban lévőknél a nyugdíjalapjárulék, életbiztosítási díjak, ha az adózó azokat tényleg fizeti.

10. Az 1899: XLIX. t.-c. és az 1907: III. t.-c. által adómentesnek nyilvánított vállalatok jövedelmei.

11. Az 1899: XXX. t.-c. 9. és 10. paragrafusában körülírt záloglevelek és az 1896: V. t.-c., valamint az 1897: XXXII. t.-c. ill. 1898. évi XXIII. t.-c. körülírt kötvényeket kibocsájtó pénzintézetek azon kamattjévedelme, mely az általuk kibocsájtott és tárcájukban levő saját ily kötvényeik után s az ezen kötvények külön biztosítására létesített biztosító alapokban fekvő ily érték-papírok után mutatkozik.

Fentiekben ismertettük általában és röviden az új adókat. Láttuk, hogy az adókulcs majdnem minden esetben kisebb, mint

den gondolatát és én őt ép oly jól ismerem, mint magamat.

— És ezzel kissé hizelgő, őszintén szólva, kissé hizelgő képet festettem magamról, mert szó ami szó, az én keresztanyámnak a terve épenséggel nem volna ellenemre.

Paul ur elgondolkozott és egyre nézett engem. A Geneviéveről szóló dicsőimusz nem szolgált valami nagy gyönyörűségére. Aztán így szolt megint:

— Tehát szellemileg az igazi tökéleteség ő. Következik most a külseje.

— Hát sohasem mutatta meg önnek Deaulerené az arcképét? — puhatóldoztam óvatosan.

— Nem, meg akart lepni.

— Remélhetőleg nem fog csalódni.

— Nem tartja esinosnak a kisasszonyát?

— Ó igen. Bájosnak találom, de itt aztán vége a pártatlanságnak, mert azt tartják, hogy kissé hasonlítok Geneviève kisasszonyhoz.

Igy fecsegtünk egymással, mikor egyszer csak Mariette-et láttam meg a távolban.

— Ah, a kisasszony megjött! — kiáltottam fel.

Rögtön felállt és távozni készült.

— Ez még sem alkalmas pillanat arra, hogy megszökjék — mondtam. — Hiszen elmenőben köszönheti a kisasszonyt, ha már nem találja illőnek, hogy őt magát meglátogassa.

De Paul ur elbújt az orgonabokor mögött és elégedetlenül dűnyögte:

azelőtt volt, csak hogy a törvény szigorú rendelkezéseket tartalmaz arra, hogy az adóalap a maga teljességében megállapíttassék, míg eddig az adóalap megállapítása enyhén történt, mintegy tekintettel arra, hogy a törvény túl magas kulcsot állapít meg.

Az állam és az adózó egymással harcban álló felek voltak és az állam tudva, ill. feltételezve az adózó jövedelemeltitkolási szándékát, magas kulcsot irt elő; viszont az adózó nem vélte erkölestelennek, ha hamis vallomást tett, mert az állam a magas kulcs szerinti adót nem is akarta (akarhatta) komolyan, tehát, a ki igazán bevallotta jövedelmeit, többet fizetett, mint a mennyit tőle az állam tulajdonképpen kívánt.

Még az adók kivetéséről is röviden meg emlékezzünk ebben az általános ismertetésben.

Az eddigi három éves adómegállapítás megszűnik, ezentúl minden adónemnél az adókivetés évről-évre történik.

Ennek megfelelően az adózó tartozik minden évben valómást tenni, azonban nem a jövedelem bemondását írja elő a törvény, hanem az ehhez szükséges adatok beszolgáltatását. A ki nem tesz vallomást, büntetést fizet, mely büntetést felemeli a törvény, ha a külön felhívás esetében sem tesz eleget az adózó kötelezettségének.

Ha az adóköteles vallomást nem ad, az adót hivatalból állapítják meg. E végből az adókivető bizottság és a hatóság tanukat és szakértőket hallgathat meg.

Az adók közül a kereseti adót és a jövedelmi adót az adókivető bizottság állapítja meg. Csak a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok ily adóját s némely szolgálati illetményt írják elő a pénzügyigazgatóságok.

A földadót, házadót, a községi közegek a tőkekamat és járadékadót, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti és jövedelmi adóját, végül a hadmentességi díjat a pénzügyigazgatóságok írják ki.

Az adó megállapítása ellen, az adókivető bizottság határozata ellen az adófelszámolási bizottsághoz lehet felebbezéssel élni a községi közegek és pénzügyigazgatóságok határozatai a közigazgatási bizottság adóügyi bizottsághoz felebbezhető.

— Nem, nem, csak hadd menjen el: nem kívánom köszönteni őt a maga Geneviève-jét. Eleget látok messziről is. Nem tetszik nekem. Közönségesnek találom és borzalmasan van öltözve!

Egyre jobban hátrált és mélyen bebújt a bokrok közé, amin meglehetősen mulattam. De nagyon szomorúnak mutatkoztam és sóhajtván kérdeztem:

— Most már mi lesz Deaulerené szép tervéből? A házasság...

— Ezzel a teremtéssel? Soha! Érti! soha!

— És mivel Mariette épen az orgonabokor felé tartott, hát ellenkező irányban végigment a kerten, kinyitotta a rácsoskaput és eltűnt.

Junius 15. Ámbár semmiféle híreket nem kaptunk azóta Paul urról, sokkal többet gondoltam rá, mint amennyire ez okos tőlem.

Junius 19. Mégis annyit gondolok rá, hogy amikor ma ott álltam véletlenül a nyitott ablak mellett az első emeleten, rögtön eltaláltam, hogy anyám és keresztanyám, akiknek a hangját megismertem, lent a kertben Paul urról beszélnek. Ugyan mit mondhattak egymásnak ilyen korán reggel?

— Magamon kívül vagyok enni az ostoba kaland miatt, nyögdecséite Deaulerené, Paul egészen bele van bolondulva az ön szobaleányába. Komolyan meg kellett ígérnem, hogy tudakozódni fogok önnél a leány eredetéről és eddigi életéről.

— Rendkívül tisztességes leány — fe-

1913. 1/5

harmadfokon a közigazgatási bíróság. némely esetben a pénzügyminiszter dönt. A felelősség 15 nap alatt adandó be s halasztó hatállyal nem bír.

Az általánosságban ismertetett fenti adókon kívül közszégi adó fizetendő.

- Fizetendő továbbá:
- Utadó, mely az állami egyenes adó 1 és fél százaléka.
 - Házbérkrajcár, mely a nyers bérjövetelem 3.4 százaléka.
 - Kamarai illeték, mely a kereseti adó 2 százaléka.

Ha az adókiivetéssel megbízott közegek, illetve bizottságok feladatukat helyesen megértik s nem tévesztik össze az adótörvények által hangsúlyozottan érvényesíteni kívánt szigorú zaklatással, az adózó létérdekét megtámadó magas adóalapok megállapításával: az adóreform célját érte.

Különösen a jövedelmi adónál lesznek nagy próbának kitéve az említett kiadó hatóságok. Mert előreláthatólag éles összehasonlítások fognak támadni a bevallók és az állam pénzügyi érdekeit védő pénzügyi kiadó között. Okozza ezt részben az is, hogy a közönség nagy része a jövedelmi adóba új adót lát, melyet igazságtalannak mond, mert látszólag kettős adóztatást okoz.

A háztulajdonos, a földbirtokos, az iparos jövedelme után, mint eddig, fizetni fogja a házbéradót, a földadót, illetve a kereseti adót, s nem veszi figyelembe, hogy azok után jövedelmi pótdadót nem irnak elő, maga az adóalap is változhat közbe, a mi szintén közrehat, hogy elmosodjék a pótdadó kiadásának elmaradása. Mikor azonban idézést kap és megjelenvén az adókiadó bizottság előtt, a házból, földjéből, illetve iparüzletéből folyó jövedelme után új adót, a jövedelmi adót fogják megállapítani, bizonyára kettős adóztatással vádolja meg a bizottságot s az adórendszerünket.

Az adókiadó bizottság feladatát csak úgy tölti be, ha az adózók ezen előreláthatólag kialakuló véleményét leküzdeni igyekszik.

Mert ha mit sem törődve az adózó panaszával, megállapítja a törvény alapján az adót és a meg nem elégedő felet kurtán a felelősségre utalja, általános lesz az új adótörvény ellen az ellenszenv, a mi kétségessé

lelte anyám azon a száraz hangon, amely a haragját jelenti, — ámbár el nem tudom képzelni, milyen bájai zavarták meg úgy az ön unokaöcsését. Különben ide hivatam önnel Mariette-et. Hiszen az egész dolog amúgy sem érdekel.

Egy pillanatra a legkülönfélébb érzelmek fogtak el; aztán kihajoltam és így szóltam:

— Keresztmama, anyám, hallom, hogy Mariette-et szólítják, jövök.
Lent zavar támadt. Az előszobában anyámmal találkoztam.

— A keresztanyáddal majd később beszélés, Mariette-tel beszélget.

— Epen ezt akarom megakadályozni. Nem szabad megmondani Mariettenek, hogy tetszik Paul urnak. Miért keltsünk a szegény leányban reményeségeket, amíg tisztában nem vagyunk a fiatalember igaz érzelmivel?

— Mit avatkozol te ebbe a dologba? — kérdezte anyám elképedve. — Ha Paul urnak úgy tetszik, hogy boldonságokat köveszen el, az csak rá nézve rossz.

— Leszaladtam a lépcsőkön és a kertbe siettem.

— De én nem ismerem — tiltakozott élesen Mariette, aki már ott volt. — Biztos a nagysága abban, hogy ő látott engem?

— Biztos vagyok benne. Maga befőtött esínált. Rózsaszínű kötényt volt magán.

— Akkor én voltam.

Mikor Mariette meglátott, panaszkodni kezdett.

teheti magát a pénzügyi eredményeket is.

Olyan adó, mely rokonszenves volna annak, kinek azt fizetnie kell, jól tudjuk, nincsen. Mégis lényeges, hogy alapjában megnyugodjanak az emberek az adóztatásban és ha soknak is, de ne tartsák azt egyáltalán jogtalanul, igazságtalannak. Ez esetben ugyanis felszabadítja lelkiismeretét az adózó — mint történt ez a tulmagas harmad osztályu kereseti adónál eddig — és miután látja, hogy felelősségével célt nem ér: megtevesztési igyekszik az adókiadó bizottságot.

Azt pedig nem feledhetjük el, hogy nincs oly szigor, melyet kijátszani nem lehetne. Ha a régi állapot marad fenn, ha nem javul az adómorál és társaságban előkelő szerepet játszó emberek, becsületükre féltékenyen vigyázó iparosok, kereskedők az adókiadó bizottságok félrevezetését nem fogják lelkiismeretbeli bűnnek tartani, az adóreform hiába szállította le a régi adókulesot, feltételezve az igazságnak megfelelő jövedelem bevallásokat: a legnagyobb szigor, a jövedéki kihágások ezreinek folyamata tetele sem fogja a helyes adóbevallásokat biztosítani.

D. Dános Árpád.

Fiumei események 1912-ben.

— Egy kis visszapillantás. —

Az alábbi sorokban egy kis emlékeztető adunk. Kronológikus sorrendben röviden megemlítjük azokat az eseményeket, melyek 1912-ben Fiumében történtek. Természetesen csak a főbbeket közölhetjük és ebből is ma csak az 1912-ik év első felére vonatkozót, mert többre egyszerre nincs helyünk. A kimutatás második felét lapunk legközelebbi számában találja az olvasó.

Január 1. Car Paskál detektív felügyelő revolverrel megsebesítette feleségét, aztán önmagát lőtte agyon.

Január 3. A Danubius átveszi a bergudi telepen a Dreadnought számára készült csuzdát.

Január 4. Varga György honvéd szerelmi bánatában agyonlőtte magát.

Január 9. A törvénytörés vádtaása Windschpack Lipót bankár ellen csalárd bukás miatt elrendeli a vizsgálati fogságot.

Január 11. A rappresentanza engedélyt ad a Ricotti örökösöknek, hogy a Fenice színházat újjáépítsék.

— Ah, kisasszony, igazán nincs szerencsém! Ha legalább akkor történt volna, amikor még nem ismertem Pierret. De az eskü, az eskü — nem hagyhatom el az én Pierremet, még egy ilyen finom urért sem! Félrevontam Mariette-et és a fülebe suttam:

— Rosszul is tenné jó Mariette-em, ha eszerbentagyná Pierret, mert az a szobaleány, akit Deaulerené unokaöcsése látott, az én voltam azon a napon, amikor a rózsaszínű kötényt és a munkáját átvettem.

— Ah, így van!
— Csönd! — mondtam. — Hozza el nekem később a rózsaszínű kötényt és hallgasson addig.

Aztán visszamentem Deaulerenéhez és így szóltam:

— Beszéltem Mariette fejével, hogy ez a házasság lehetetlen. Hát megmarad az unokaöcsése, kedves keresztmama. Táviratozzon neki, hogy jöjjön el délutánra. Le fogom beszélni elhatározásáról.

Bővebb felvilágosítást nem adtam. Két óraker megjelent Paul ur, anyám és keresztanyám a szalonban fogadták. Hagytam őket, amíg Mariette rózsaszínű kötényt fel nem vettem, aztán nesztelenül beléptem. Egy kis gunyos meghajlással odamentem a fiatal urhoz és így szóltam hozzá:

— Mivel a Mariette név nem tetszett önnek, uram, tudatom önrel, hogy rendesen Geneviévenek hívják.

Charles Foley.

Január 13. Garády Viktor felolvasása a Szabad Liceumban. — Klein Jozsef 3 éves kis leánya a Giuseppe Parini 3 szám alatt levő lakásukon elégett. — A Magyar Kör 10 éves jubileuma. — A susáki Haramia-féle malomban Bautsch Henrik munkás beleesett a kutba, ahol halálát lelta.

Január 14. Ismeretlen tettesek kirabolták a dómtemplomot.

Január 17. Fiumében hó esett. — Veesey Ferenc hangversenye a városi színházban. — Orosdy Lajos dr. miniszteri osztálytanácsos, a kormányzóság politikai ügyosztálya vezetőjének neje, szül. Rác Paula meghalt.

Január 19. A Hangverseny-egyesület 50-ik nyilvános hangversenye. — A Baruch és Társa szállító-cég tulajdonosainak szökése.

Január 24. A Giovine Fiumét a belügyminiszter rendeletére a rendőrség felosztotta.

Január 27. A rappresentanza elfogadja a városi középiskola létesítésének tervezetét.

Február 1. Földrengés volt Fiumében.

Február 2. Nikita, Montenegró királyának érkezése. — Fiume kölcsönkötvényeit a budapesti tőzsde lajstromozza és jegyzi. — Ismeretlen tettesek kirabolták a Máv. pénztárát.

Február 5. A városi iparostanonciskola tanítói sztrájkba léptek, mert a február 1-én esedékes díjjaikat nem kapták meg.

Február 6. Bódy-Schwimmer Róza előadása a nők választójogáról.

Február 13. Zameten Lack János nap-számos meggyilkolta és kirabolta Oswald Jakab torpedógyári munkás nejét. — Az esküdtsek Miculicich Ferencet, aki Ghersincich Antalt felbízta, hogy nagynénjét: özv. Miculicich Ferencné megölje, 15 évi fegyházra ítélte. A gyilkos Ghersincich a vizsgálati fogságban megőrült.

Február 16. Cvach Rezső postaszolga Anna nevű 5 éves leánykája elégett.

Február 21. Oswaldné gyilkosát Csáktor nyán elfogják.

Február 26. Clarence Rice Slocum, az Egyesült-Államok fiumei konzulja meghalt.

Február 27. Molnár-Vargha Ödönnek, a fiumei köolajfinomítógyár üzemvezető főmérnökének halála.

Március 7. Klotild főhercegnő Fiuméba érkezése.

Március 9. Meynier Henrik lovag halála. — Záborszky Tibor gyógyszerészségét öngyilkos lett.

Március 19. A Fésüs-Pancera ügyet tárgyalni kezdi a delegált budapesti bíróság. — Tibor Róbertnek, a Kereskedelmi Bank igazgatójának távozása.

Március 25. Itélethirdetés a Fésüs-Pancera ügyben.

Március 28. A belügyminiszter nem hagyja jóvá az „Associazione Giovane Fiume“ alapszabályait. — Giannoni Ferenc vakmerő szökése a törvénytörési fogházból.

Április 2. Faber Oszkár előadása.

Április 9. A Fiume-Abbazia közti országúton Celligoi Antal 15 éves fia és Sarich Adrien csavargóleány elégték.

Április 26. Gorup József halála.

Május 4. Lengyel Árpád dr., a „Carpathia“ orvosának előadása a Szabad Liceumban.

Május 9. A „Carpathia“ Fiuméba érkezik.

Május 12. Prodam Guidó repülés közben a tengerbe zuhant. — Deleo Vince kádár a Municipio-tér 2. szám alatt levő lakásán őrültségi rohamában megölte nejét. (Folytatjuk.)

FAY VALÓDI SODENI ÁSVÁNYPASZTILLÁJA

a Taunus-hegységben levő Soden-fürdő III. és XVIII. forrásából készül, a melyek

évszázadok óta köhögés, rekedtség és gégehurut ellen kiűnően beváltak.

Utánzatot utasítson vissza. Egy doboz 1.25 kor. Mindenütt kapható.

Ujdonságok.

Lapunk legközelebbi száma, a hétfői ünnep miatt, kedden délután a rendes időben jelenik meg.

— **Vio Antal kilépése a munkapártból.** A tegnapi nap eseménye Vio Antal képviselő kilépése volt a munkapártból. A képviselőnek Perczel Dezső elnökhöz intézett lemondó levele így hangzik:

Nagyméltóságú elnök ur!
Öszinte sajnálattal kell Nagyméltóságoddal közölnöm, hogy lelkiismeretem és a politikai következetesség parancsára hallgatva, az Országos Nemzeti Munkapártból kilépek.

A betervezett választójogi törvényjavaslat alapelvei merőben ellentétesek az én meggyőződésemmel, amely abban összpontosul, hogy a népjogok széleskörű kiterjesztése a kulturális és gazdasági fejlődésnek nélkülözhetetlen előfeltétele. Híve voltam, vagyok és maradok a radikális választójogi reformnak, ezt hirdettem programomban, ezt tüzttem ki politikai tevékenységem egyik legfontosabb feladatának, nem adhatom tehát hozzájárulásomat olyan javaslatához, a nemcsak hogy nem fedi az én álláspontomat, hanem — több pontjában — a negyven esztendő, elavult és egyértelműen tarthatatlannak elismert törvénnyel szemben is visszaesést jelent.

Arra való tekintettel, hogy a párt mindenkor meleg érdeklődéssel, jóindulattal és szeretettel viseltetett kerületem, Fiume szabad város iránt, szívesen törekedtem volna álláspontom érvényesítésére a párt keretén belül, ha egy ilyen akció sikerességét remélhetném. Erre azonban nem lévén a legkisebb kilátásom sem, kénytelen vagyok a pártból kilépni.

Fogadja Nagyméltóságod öszinte tiszteletem jelentését.

Vio Antal dr.

Fiume szabad város és kerületének orsz. képviselője.

Mai távirati rovatunkban közöljük, hogy a munkapártban Vio lemondását a boszniai vasutakkal hozzák kapcsolatba. Munkatársunk felkereste ma a képviselőt, a ki erre vonatkozólag a következő kijelentést tette:

A boszniai vasutak kérdése semmiféle összeköttetésben nem áll az én kilépésemmel. Ha e miatt akartam volna kilépni, ezt két hónappal ezelőtt tettem volna. Mikor nekem a mandátumot felajánlották, akkor nyíltan kijelentettem, hogy az általános, egynél, titkos választói jognak vagyok a híve és csak e program alapján vállalom a jelöltséget. A legnagyobb ellentét és politikai következetlenség volna, ha én a betervezett javaslatot elfogadnám, amelyben ezen elvek semmiféle érvényesülést nem nyernek. Elhatározásom nem kelthetett meglepetést, mert Fiumében az összes pártok, a representanza és a polgármester is az általános, titkos választójognak a hívei. Különben már a véderóvita alkalmával hangsúlyoztam — és ebben én voltam az egyetlen — hogy a pártnak becsületbeli kötelessége, hogy minél előbb megvalósítsa a demokratikus választói jogot.

— **Ujévi adományok.** Az újév alkalmából a Magyar-horvát tengerhajózási társaság 300 koronát, az Adria hajózási társaság 20, a kőolajfinomítógyár, Ruzich háztulajdonos 100, az Első Horvát Takarékpénztár pedig 20 koronát adományozott a rendőrség detektívjei részére. A rendőrigazgatóság az adományokért köszönetet mond.

— **Egy kis statisztika a képviselőtestületeiről.** A sok mindenféle statisztika között talán nem lesz érdektelen az, amelyet a képviselőtestületeiről 1912. évi tevékenységéről készítettek. Ez adatok szerint a representanza a múlt évben negyvenkétszer tartott ülést. Ezekben az üléseken 339 ügyet intéztek el. Összesen 23 indítványt terjesztettek be s ez az indítványozó representanték között így oszlik meg: Pillepich 5, Superina András 5, Meynier 2, Stupicich 1, Zefran 2, Kucich 2, Ossoinack János 1, Riccotti 3, Fodor

2. Az interpellációk száma 56. Ezek közül 17-et Superina András, 11-et Riccotti Arrigo nyújtott be, a többi más representanték között oszlik meg.

— **Hivatalos szemle a szegényekházában.** Tegnap délután 3 órakor Kankowszky Ferenc miniszteri tanácsos neje társaságában hivatalos ellenőrzési szemlét tartott a szegényekházában. Az ott tapasztalt rend és tisztaság felett teljes megelégedését fejezte ki Valentin felügyelőnek.

— **Farsang.** Hétfőn, hogy a szokásos frázissal éljünk, Karnevál ur ő fensége, csörgősiplikán, zajosan be fog vonulni közéink, hogy néhány hétig biztosítsa a jó kedvnek és gondtalanságnak idejét. Az emberek — és különösen a fiúmeiek — epedve várják a hétfői napot, amikor rövid időre meglazulnak a feszes társadalmi szabályok és az emberek megtalálják önmagukat. Jönnek a kitűnő hírnévnek örvendő álarcosbálok és az ezekkel járó egyebek. És végül jön a hamvazó-szerda, amikor lemossuk a festéket és újra a régi arecal fesszelgünk. Azt, hogy melyik arc mutatja az ember igazi énjét, még nem döntötték el a szabadtudósok.

— **Megbízások.** A kereskedelemügyi miniszter a fumei m. kir. tengerészeti hatóságnál szervezett orvosi szaktanácsba az 1913., 1914. és 1915. évekre rendes tagokká Blasich Mariusz doktor fumei városi tisztifőorvost, Catti György dr. fumei városi kórházi főorvost, Ottó Károly drt, a „Magyar-Horvát“ tengeri gőzhajózási részvénytársaság orvosát, Román Adolf dr. suváki körorvost és Tauffer Emil dr. tengerészeti hatósági orvost, póttagokká pedig Siehich Herman drt és Schweizer Artur dr. orvosokat hívta meg.

— **A kikötőből.** Jan. 4. É r k e z e t t : „Salona“ osztrák gőzös Sousseból, 1400 tonna foszfáttal; „Axminster“ angol gőzös Szévíllából, 2467 tonna ásványvízzel; „Jadran“ osztrák gőzös Makarszából, 73 hordó borral, 14 hál üres zsákkal; „Austria“ osztrák gőzös Triesztből üresen; „Rákóczi“ magyar gőzös Valenciából, 600 láda narancsesal, 1500 zsák rizszel, 350 zsák paprikával és 30 tonna vegyes áruval; „Gallipoli“ olasz gőzös Bariból, 30 hordó olajjal, 170 kosár zöldséggel, 30 tonna paprikával, 10 tonna vegyes áruval.

I n d u l t : „Beswick“ angol gőzös Londonba, 3100 tonna cukorral; „Illyria“ osztrák gőzös Sebenicóba, üresen.

— **Uj osztrák hajózási társaság.** Megirtuk már, hogy Trieszt és Venetia között a Tripkovich D. cég új gyorsjáratokat létesített, amelyek pompásan be is váltak. A Venetia nevű elsőrangú szalóngőzös reggel 8-kor indul Triesztből Venetia felé, ahová 11 órára érkezik és délután két órakor indul onnét vissza, három óra alatt, délután 5 órára Triesztbe érkezve. Így, akinek sürgős teendői vannak, egy nap alatt Triesztben és Venetia között is elintézheti dolgát és este még vissza is utazhat lakóhelyére. A Venetia gyorsgőzös óránként 22 csomós sebességgel halad, pompás terméi vannak és kizárólag luxus utazásra szolgál, teherszállományokat nem vesz fel. A Tripkovich-cég különben most részvénytársasággá alakult át. A megalakult részvénytársaság alapitóját két millió koronában állapították meg, amely összeg azonban az alapszabályok értelmében nyolc millió koronára emelhető fel. A vállalat feladata, hogy a Venetia és Ancona felé irányuló forgalmat fejlessze és ezenkívül az uszályszállítását ellássa és a tengeri mentési szolgálatot szervezze. A vállalatot csatlakozik az Osztrák Lloyd-társaság is, amennyiben a Graf Wurmbrandt és a Thebe gőzöskéket átengedi és ezek értékének arányában részesedik a társaság üzleteiben. Az osztrák Lloyd ezenkívül az új társasággal érdeklődősségre lépett a venetiai vonal el látása dolgában, amennyiben ebben az irányban az éjjeli szolgálatot magára vállalta, míg az új társaság a nappali közlekedést fogja ellátni.

— **A Veterán sorsjáték nyereségei.** A Veterán-egyület közli, hogy mivel a hivatalos nyeresémi-jegyzék nyomda-technikai

okokból csak a jövő héten készül el, azért a nyeresémtárgyakat f. hó 6-ika helyett csak f. hó 12-től kezdődőleg adják ki.

— **Alvás közben a folyóba zuhant.** — Stamberger Ferenc 46 éves munkás, tegnap éjjel, valószínűleg ittas fejjel, a Lujza-ut szélén elhuzódó falra feküdt le aludni. Alvása közben megfordult s ennek folytán lebukott a Fiumarába, amelynek kiálló kövein súlyos zuzódásokat szenvedett. Nagynehezen kimászott a vízből s miután tovább menni nem tudott, hajnalig várt a Fiumára partján. Egy villamoskocsivezető meghallotta segélykiáltásait és többek segítségével felhozta az utcára. A mentők beszállították Stambergert a kórházba, ahol megállapították, hogy jobb lábát is eltörte.

— **Repülőtura az Adria fölött — Venetia—Trieszt és vissza.** Chemet francia aviatikus egy olasz haditengerészeti részére szallított Borel-rendszerű egyfedelű hydroplánon sikerült próbatúrát végzett. Az aviatikus — utasként Ginochio olasz őrnagyot vévén föl Venetia felé, s körülrepülvén a Lagunák városát, néhány merész produkció után egyenesen Triesztnek vette útját, ahová pont 9 órakor érkezett meg s egy félkört repülve a város fölött, leszállt és kikötött, hogy megfogyott benzín- és olajkészletét kiegészítse. Alig fél órai pihenő után az aviatikus és utasa újra a gépre ültek s nyomban a magasba emelkedvén, Venetia irányában tüntek el. A visszarepülés azonban nem történt meg incidens nélkül, amennyiben Chemet egy hirtelen beállott motordefektus miatt, mintegy 40 kilométernyi távolyra Venetia felé, kénytelen volt gépjével a vízszintre ereszkedni. Am a háborgó tenger erős hullámszaga dacára is sikerült az aviatikusnak a motort rendbehozni s újra a magasba emelkedni, amelyek megtörténte után az aviatikus és utasa sértetlenül és minden baj nélkül jutottak vissza s szerencsésen kikötöttek Venetia felé, ahol az érdeklődő közönség, a tengerészeti tisztikar s az ott időző olasz aviatikusok kitoró örömmel üdvözölték a bátor francia pilótát és utasát.

— **Baleset munkaközben.** Lusuvez József 40 éves napszámost tegnap délután a Delta-farakodó helyen baleset érte. Egy gerenda esett reá, minek folytán súlyos sérülést szenvedett a jobb lábán. Beszállították a kórházba.

— **Álmában megölte a gyermekét.** Triesztben tegnap éjjel tragikus eset történt. A via Riborgo 23. szám alatt lakó Belleli Félix varrógép-ügynök 26 éves Speranza nevű felesége együtt aludt öthónapos gyermekével. Az asszony álmában az éjjeli szekrény fiókjából kivette férje beretváját s azzal elmettette gyermeke nyakát. Nem sokára felébredt s amikor gyermeke hörgéseit hallotta, felébresztette a férjét és az anyósát s ez utóbbi karjaiba vette a gyermeket. Hörgéseiből arra következtettek, hogy rosszul van, mert a sötétben nem vették észre, hogy mi történt. Csak amidőn a lámpát felgyújtották, látták, hogy a csecsemő toroka el van metszve. A segítségül hívott orvos már nem segíthetett a gyermekben, aki időközben kiszívott. Az asszony most megfi gyelés alatt áll.

— **Külkereskedelmi forgalmunk 1912. év novemberében.** A központi statisztikai hivatal ma tette közzé a magyar szent korona országainak f. évi novemberi havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat. Ez adatok szerint behozatalunk értéke az előző évi 1.814.3 millió koronával szemben ez év január-november havában 1.944.4 millió koronát ért el s ebből 1.425 millió korona Ausztriából való behozatalunkra esik. Kivitelünk értéke a múlt évi 1.521.9 millió K-val szemben a f. év január-novemberében 1.711.8 millió koronát tett, mely összegből az Ausztria rendeltetési kivitelre 1.278.2 millió esik. Az 1912. év január-novemberében árumérlegünk összesen 232.6 millió koronával volt passzív Ausztriával szemben, pedig 146.9 millió korona behozatali többletet tüntet fel. Behozatalunkban legnagyobb értékűvel a textilipar kész gyártmányai szerepelnek. Ez áruk behozatali értéke a f. év január-novemberében 473.3 millió koronát tett s ez összegben Ausztria nem kevesebb, mint 449.5 millió koronával részesedik. Jelentékeny behozatalunk volt még bőr és

bőrárúkból 107.6 millió korona (ebből 92.1 millió korona Ausztriából), vas és vasárúkból 124.8 millió korona (ebből 104.5 millió korona Ausztriából). Behozatalunk jelentékeny összeggel 55.3 millió koronával szerepel. Kivételesen nagy értékűszeggel, 34.5 millió koronával szerepel kukorica behozatalunk értéke. Legfontosabb kiviteli cikkek közül a gabonafélék és a liszt. Az utóbbiból a január-novemberi kivitel 245.2 millió koronát tett, amiből 231.7 millió koronát Ausztriába szállított. Ezeknél az árúknál azelőző év január-novemberéhez képest 21.6 millió korona emelkedés mutatkozik. Összes kivitelünk gabonából, lisztből és hüvelyesekből 569.1 millió koronát tett, 33.6 millió koronával haladván meg a múlt évi január-november havi kivitel értékét. A vágó és igásállatok kivitele az előző év január-novemberének eredményeihez képest emelkedett, s az előző évi 191.9 millió koronával szemben 270.9 millió korona értéket képviselt. Lényeges emelkedést látunk az 1911. évhez képest a borkivitelben, mely az előző évi 39 millió koronával szemben az 1912. év első hónapjaiban 53.2 millió korona értéket képviselt.

Öngyilkos matrózok. Pólából jelentik. Tegnap éjjel a 36 számú torpedóhajó Massachusett nevű matróza a tengerbe ugrott s belehalt. Tegnap reggel 7 órakor a „Mars” állomáshajóira beosztott Saitz Miklós matróz agyonlőtte magát.

Fakivitelünk. Tuniszi főkonzulatusunk az ottani fabevitelre vonatkozólag a következőket jelenti. A nyerstermekék közül, amelyek Magyarországból és Ausztriából kerülnek az itteni piacra, első helyen áll a fa.

A hivatalos statisztikai adatok szerint Tuniszi fabevitelének értéke, a lefolyt évben 222.000 frankra rugott. Ezen fajok, az egyes fajták és származási országok szerint a következőképpen oszlottak meg: tölgyfa, főleg Szlavóniából és Franciaországból 100 ezer frank értékben; pitchpin főleg Amerikából 33.000 frank értékben; fenyőfa Boszniából és Galiciából 1.950.000 frank értékben; diófa Amerikából és Franciaországból 3.000 frank értékben és végül egyéb fajták különböző államokból 65.000 frank értékben.

A fa behozatala Svédországból, Romániából és Amerikából teljes hajórakományokkal történik. Magyarországból és Ausztriából származó faküldemények az „Adria” tengerhajózási társaság által szállítanak, Boszniából, Sebenicó és Gravosán át, Galiciából pedig Galatzon át történik a szállítás. Albánia a tölgyfa rendszerint kisebb vitorlásokkal küldi a piacra. A szerkezeti fát, amely a legnagyobb kelendőségnek örvend, leginkább Svédországban vásárolják és romániai fajtákat, amelyek silányabb minőségűek, az olcsóbb árak miatt veszik. A diófa és amerikai pitchpinfa fogyasztása, a belföldön előállított butorok kivitelének emelkedése folytan szintén emelkedik. A vámtételek az összes államokra nézve egyenlők, vagyis Franciaországra is 8 százalék da valorem. A mi a lucfenyőt illeti, csak közönségesebb minőségűek jönnek tekintetbe. A gyalult parkettfát s a henger alakú és lapos tölgyfát leginkább Szlavóniából importálják. Az asztalos munkákhoz való bükkfát Ausztria szállítja, a nyári fát 25 és 18 mm. vastagságban keresik.

A piacon négy nagyobb faimport cég létezik és pedig egy norvég, két francia és olasz cég és ugylátszik, hogy az eladási árak tekintetében ezen cégek jövedelme nagy, mert ezen szakmában nincsenek olcsók, akik a fakereskedelemben szükséges nagy tőkével rendelkeznek.

— Osztrák kivándorlási bank — magyar kivándorlási bank. A P. H. írja: Ausztriában régóta tervezik a kivándorlási törvényes rendezését, de — mint a bécsi lapok írják, még csak most jutottak odáig, hogy a kivándorlási törvényjavaslatot a parlament elé vihessék. Az osztrák törvény kétségkívül figyelemmel volt, az 1903. és 1909. évi magyar kivándorlási törvényekre és azoknak hatására is. Hogy sokban a magyar törvény nyomán halad az osztrák törvény, azt is bizonyítja, hogy az osztrák törvény tervezetében szintén szó van egy kivándorlási bank

létesítéséről. Közben már folynak is az előkészületek az osztrák kivándorlási bank létesítésére és így rövidesen a „Transatlantic Trust Company” — magyar kivándorlási bank — mellett egy osztrák kivándorlási bank is lesz Newyorkban, Amerikában. Ennek az az előnye lesz, hogy — fogják, hogy az osztrák kivándorlási bank osztrák bank, mert címében (Austro-American Bank) is az lesz, míg a Transatlantic Trust Company-ról csak vajmi kevesen tudják, hogy magyar bank. Legszívesebben majd a magyarokat is az osztrák bankhoz számítják Amerikában, ahol — mint általában a távolabb külföldön — vajmi keveset tudnak a mi állami önállóságunkról. Az osztrák kivándorlási bankot máris úgy tervezik, hogy egyenrangú testvérintézete lesz Bécsben is és ez a belföldi kivándorlási bank fogja informálni a kivándorlókat és intenzív módon fejleszteni az osztrák külkereskedelmet Amerika felé. Közvetlen fiókja nem lesz Bécsben, amint hogy az amerikai banktörvények értelmében amerikai bank nem létesíthet külföldi fiókokat. Epen ezért a magyar kivándorlási banknak sines fiókja Budapesten.

Ugy tudjuk azonban, hogy a magyar alapítók kezdetől fogva tervezték, hogy az amerikai bank létesítésével egyidejűleg létesítik az alapintézetek közös amerikai telepét Budapesten és hogy ez az intézmény fogja itt ellátni a kivándorlók informálását, úgy, miként azt az állami hivatalok nem tehetik, mert nem lehet meg a kellő közvetlenségük a felekkel. És ez az intézmény lett volna hivatva arra, hogy a magyar — amerikai áruforgalmat is fejlessze. Sokat vártunk ettől az intézménytől, melynek élére Zerkowitz Emilt hívták meg, aki mint magyar királyi kivándorlási felügyelő hat évet töltött Amerikában s így a kivándorlási kérdésnek egyik legalaposabb ismerője, de sajnálatos látjuk, hogy ez a magyar telep még mindig csak intern munkásságot teljesít és a nagy nyilvánossággal alig van érintkezése, bárha igen fontos gazdasági és szociális érdekek fűződnek egy ilyen intézménynek eleven működéséhez. Most az osztrákok is jelentkeznek az amerikai piacon. Vállalkozásuk erősen osztrák jellegű lesz és működését az előjelek szerint — úgy Amerikában, mint Ausztriában is — eleven vállalkozási szellemmel és a szükséges speciális érzékkel csinálják meg. Sajnálatos volna, ha ezzel szemben a magyar kivándorlási bank Amerikában és az alapító intézetek telepe Budapesten nem bizonyítanák minden irányban azt az elevenséget, magasabb szempontok iránt is való érzékét, amelyet mi bizonyítva láttunk az alapításnál, de látni szeretnénk a tényleges munka érvényesülésében is. A magyar kivándorlási bank címén sajnosan nélkülözzük a magyar jelleget, még sajnálatosabb volna, ha most az osztrák kivándorlási bank képviselné az amerikai közvélemény előtt a magyar érdekeket is, mert magyar kivándorlási bankról ott alig tudnak. Igaz, hogy ideát sem valami sokat.

FELNŐTTEKNEK IS KITÜNŐ.

Valamely erősítő szer használata gyakran szükségesnek mutatkozik nemcsak gyermekeknek, hanem felnőtteknek is és pedig úgy nők, mint férfiak részére minden korban. A már évtizedek óta ismert és híressé vált Scott féle Emulsió ilyen minőségben mindig kitűnően bevált, akár veleszületett gyengeségről, akár valamely betegség utáni elerőtlenedésről van szó. Már aránylag rövid használat után látható a Scott féle Emulsió hatása. Észrevehető az élet-erő gyarapodása és különösen javul az étvágy is. Ennek folytán az általános erőgyarapodása gyorsan hajad és új életkedv támad. A Scott féle Emulsió oly kellemes és jóízű, hogy felnőtteknek sem eszik nehezükre, azt hosszabb időn át szedni és jól elviselni.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógyszertár utján próbapadagot küldünk.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

TŐZSDE.

	Jan. 3. zárlat	Mai árf. 1/4 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	803.50	797.—
Osztrák hitelrészvény	619.50	617.—
4%-os koronajáradék	84.70	84.75
Osztr.-magy. államvasut	711.—	710.—
Jelzálogbank	430.—	429.—
Leszámitelőbank	518.—	516.—
Hazai Bank	290.—	290.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	553.50	548.—
Rimamurányi	721.—	716.—
Salgótarjáni	748.—	744.—
Közuti Vasut	683.50	677.—
Városi Villamos	371.50	369.—
Adria	519.—	522.—
Déli Vasut	102.—	—
Magyar Cukoripar	2850.—	—
Rizsgyár	3800.—	—
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.73	11.77
Búza októberre	11.83	11.91
Rozs 1913 áprilisra	10.18	10.23
Rozs októberre	9.50	9.68
Tengeri májusra	7.59	7.62
Tengeri júliusra	7.74	7.78
Zab áprilisra	10.62	10.78
Zab októberre	8.90	9.17
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	619.50	618.—
Magyar hitelrészvény	804.—	798.—
Osztrák magyar államvasut	711.50	707.—
Déli Vasut	102.65	100.50
Alpesi	1046.50	1040.—
Skoda	748.—	745.—
Osztr. koronajár.	85.90	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kitések átlagárf.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	610.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	290.—
Fiumei Népbank	106.—
Litorale Bank és Takaréksz.	210.—
I. Horvát Takarékpénztár	5900.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	495.—
Magyar-Horvát Gőzhajózárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1090.—
Orient tengerhajózási társ.	1400.—
Ált. Forgalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	286.—
Navigazione Libera Triest	628.—
Osztrák Lloyd	543.—
Stabilimento Tecnico	9650.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	406.—
I. Trieszti Rizsgyár	904.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	398.—
Spalato Portland Cement	406.—
Assicurazioni Generali Nap.	900.—
Riunione Adriatica	4050.—

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. 11-60.

Ujjonnan és higiénikusan berendezett külön kabinokban olcsón végzetik fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higiénikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

MOSÓDA A CSILLAGHOZ

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via Remai 2 sz. alatt **mosódát nyitottam.**

Gyors és kifogástalan kiszolgálás. Magyar tulajdonos. Via Remai 2. — Telef. 15-87.

VENEZIA

HOTEL PENSION VENIER

San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2 $\frac{1}{2}$ lírától, teljes ellátás napi 8 lírától feljebb. Német kiszolgálás.

Távirat — Telefon.

A miniszterelnök Bécsben.

BÉCS, jan. 4. Lukács László miniszterelnök, aki tegnap este érkezett Bécsbe, ma reggel a Schönbrunnban külön kihallgatáson volt a királynál. Jelentést tett a folyó ügyekről és előadta az igazságügyminiszter válságra vonatkozó javaslatát. Az audencia fél óra hosszúig tartott.

Az új igazságügyminiszter.

BÉCS, jan. 4. A király elfogadta Lukács László javaslatát és Balog Jenő közoktatásügyi államtitkárt feltétlenül kinevezi igazságügyminiszterre. Balogh holnap teszi le az esküt a király kezébe.

ZICHY JÁNOS LEMONDOTT.

BUDAPEST, jan. 4. Tudvalevő, hogy Zichy János gróf közoktatásügyi miniszter már szeptemberben kérte felmentését, de akkor sikertelenül. Beavatott helyen beszéltek, hogy Zichy most megújította a kérelmet és tudni vélik azt is, hogy ő felsége Zichyt fel fogja menteni. Állítólag Zichy János egészen vissza vonul a politikától.

BUDAPEST, jan. 4. A déli órákban egy félhivatalos Zichy János nyilatkozatát közli. Azt mondja a kultuszminiszter, hogy lemondási szándékain nincsenek.

Návay is kilépett.

BUDAPEST, jan. 4. Návay Lajos v. b. t. t., a képviselőház volt elnöke a következő levelet intézte a munkapárt elnökéhez:

Nagyméltóságú Elnök Ur!
Mint hogy a kormányelnök Ur által beterjesztett választójogi javaslattal nem azonosítom magamat, bejelentem, hogy ennek törvényerőre emelkedése ellen a küzdelmet felveszem. Meggyőződésem, hogy a közélet regenerálása csakis a választójogi radikális megvalósításával lehetséges és mert a beterjesztett javaslat a legnagyobb mértékben reakciós, lelkiismereti kötelességem, hogy magamra nézve a konzekvenciákat levonjam. Miután így a munkapárt soraiban helyet nem foglalhatok, van szerencsém bejelenteni, hogy onnan ezennel kilépek. Maradtam, stb.

Návay Lajos.

Návay lemondásának híre az este jutott nyilvánosságra és politikai körökben óriási konsternációt keltett. A munkapártban egész este csak erről és Vio Antal kilépéséről beszéltek és általános a meggyőződés, hogy még többen is követni fogják őket.

Ujabb kilépések.

BUDAPEST, jan. 4. Politikai körökben beszéltek, hogy Kabós Ferenc is ki fog lépni a munkapártból. Tegnap ugyanis azt mondotta, hogy a javaslattal szemben fenntartja a szabad kritika jogát és ha ebben akadályoznák, akkor levonja a konzekvenciát.

Biztosra veszik még Szabó István, Hencz Károly, Hollitscher Károly és Dungserszky Gedeon kilépését is.

Berzeviczy a választójogról.

BUDAPEST, jan. 4. Berzeviczy Albertet nagyon meglepte Návay Lajosnak a munkapártból való kilépése. Szerinte a választójogi javaslat egy kompromisszum alapján jött létre. Egy újságíró leírt kijelentette, hogy most nem nyilatkozik a javaslatról, amelyre érdemileg választói előtt beszámoló beszédjében fog kitérni.

Vio Antal kilépése.

BUDAPEST, jan. 4. Vio Antal kilépésének híre az este terjedt el a fővárosban és politikai körökben általános feltűnést kel-

tett. Vio kilépésére senkinek sem számított és a munkapártban általánosan az a meggyőződés, hogy Fiume képviselője nem annyira a választójogi, mint inkább a boszniai vasutak miatt lépett ki. Azt mondják, hogy a kormány nem vette figyelembe a boszniai vasutak kérdésében Vio bejelentését és e miatt haragszik a képviselő. (Világos, hogy a kérdésnek illetően beállítására nem fedi a való tényállást és nem szolgál egyéb célt, mint hogy Vio kilépésének a munkapártra gyakorolt deprimáló hatását enyhítse. — A szerk.)

Serényi lemondása.

BUDAPEST, jan. 4. Egyik estilap szerint Serényi Béla földmivelésügyi miniszter a lemondás gondolatával foglalkozik. Ez azonban nem a választójogi miatt történik, hanem azért, mert a balkán kérdésben nincs egy véleményen Berchtold gróffal.

Zichy Aladár — Tiszáról.

BUDAPEST, jan. 4. Zichy Aladár gróf, a koalíciós kormány volt minisztere egy újságíróval beszélgetett a Tisza—Károlyi afférről és közben ezeket mondotta:

— Tisza mindig feltűnően kereste az ellenzéki képviselőkkel való érintkezést, így Andrásyt és Hadik-Barkóczy Endrét is folyton molesztálta barátságával, jól lehet látni, hogy ezek kerültek őt. Velem Edelsheim—Gyulai esküvőjén találkozott és bár elnéztem felette, addig nyújtotta a kezét, míg kénytelen voltam elfogadni, mert a hölgyek előtt nem akartam kellemetlen jelenetet előidézni. Tisza — fejezte be Zichy — még barátságában is erőszakos.

E feltűnő nyilatkozatnak, minden valószínűség szerint, újabb affér lesz a következménye.

Tisza újabb afférje.

BUDAPEST, jan. 4. Tiszának újabb Széchenyi Aladár gróf somogyi nagybirtokkal támadt afférje. Mikor ugyanis a Károlyi-féle eset történt, Tisza Széchenyit is üdvözölte, aki kezét fogott vele. Később kijelentette, hogy mivel ő rövidlátó és félhomály is volt, nem ismerte fel Tiszát. Egy express levélben meg is írta Tiszának, hogy csak tévedésből fogott vele kezét. A tegnapi napig Széchenyi semmiféle választ nem kapott és elutazott a fővárosból. De előzőleg megbízta Bethlen István gróftól és Zlinszky István, hogy ügyében — szükség esetén — járjanak el.

Tisza és az ellenzék.

BUDAPEST, jan. 4. A Pester Lloyd ma reggeli számában Tisza István nyilatkozik és azt mondja, hogy nem tapasztalta azt, mintha az ellenzék tagjai vele szemben társadalmi téren is ellenségeskedtek volna. Erre ma délből összegyűltek az ellenzékiek és feleltek Tiszának. Kijelentik, hogy június 4-ike óta nem üdvözölték Tiszát és közönytését sem fogadták. Vele minden érintkezést megszakítottak és ma sem hajlandók vele kezét fogni.

A balkáni béketárgyalás.

LONDON, jan. 4. A török delegátusok azt az értesítést kapták Nazim basától, hogy a török hadsereg a háború folytatására keptelen. Resid basa és társai ennek megfelelőleg fognak tárgyalni és arra törekszenek, hogy még ma megtartsák a bevezető tanácskozást.

LONDON, jan. 4. A nagyköveti reunto akként határozott, hogy a csatlódszai fegyverszünetet csak 48 órán túl lehessen felmondani. A harcoló felek tudomásul vették, hogy az ellenségeskedés újbóli megkezdését két nappal előbb kell az ellentábor hadvezetőségének tudomására adni.

Általános leszerelés.

BÉCS, jan. 4. A bécsi orosz nagykövet tegnap hosszasan tanácskozott Berchtold gróffal. A tanácskozás a két állam hadere-

jének rendes létszámra való leszállítása körül forgott. Oroszországban ugyanis a mi számításunk szerint január 14-én van január elseje, amikor a katonákat szabadságolják. Erre az időre szeretnék a megegyezést létrehozni.

A szövetségek ultimátuma.

LONDON, jan. 4. A béketárgyalások delegáltjainak tanácskozása tegnap este háromnegyed nyolcig tartott. A tanácskozásról a Reuter-ügynökség a következőket jelentette:

A Balkán-államok megbízottai ultimátumot terjesztettek a török békekövetek elé, mely a következőket tartalmazza:

1. Törökország engedje át Krétát Görögországnak.

2. Törökország jelentse ki, hogy Görögország javára lemond az aegai-tengeri szigetekről.

3. Törökország engedje át Drinápolyt Bulgáriának.

A szövetséges államok megbízottai kijelentették, hogy a választ hétfő délután 4 órára várják s ha ez időn belül Törökország nem ad kielégítő választ, megszakítják a béketárgyalásokat.

A török megbízottak rövid szünet után így szóltak a Balkán-államok megbízottaihoz:

— Miért vártok ennyi ideig? Tűzéték ki a válaszadás terminusát holnapra!

A tárgyalás elnöke a kifejezett kívánság folytán ma, szombat délutáni 5 órára tüzte ki a válaszadás határidejét.

A görög-török háború.

ATHÉN, jan. 4. Szpundzakisz tábornok Philippiadeszből a következőket táviratozza: Tüzérségünk bombázta Lesszanánál az ellenséges hadállásokat. A törökök a tüzelést nem viszonyozták.

Magyar borok!

Ajánlok kitűnő visontai és mátrahegyaljai **fehér rizling** és **vörös borokat**, szavatolt természetes tiszta minőségben, literjéért 80 fillérért, avagy házhoz szállítva, fogyasztási adóval együtt 1 koronáért,

PAUK ÖDÖN - FIUME, Riva Szápáry 16.

Le kisebb vétel 30 liter. Mintát ingyen.

Betegápolás

Az összes gyógykezelési eszközök, n. m. sérvkötők, háskötők, gummigörcsér-harinyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek, műlábak, műkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TSA R.-T. cégnél

ALAPITTATOTT 1856. Telef. 958.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 6. szám szerezhetők be.

Most megjelent legújabb képes árjegyzéket kívánatra bérmentve titoktartás mellett azonnal küldjük.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címirás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadójában.

Kiadó január elsejére két ablakos utcai szoba fürdőszobával. Via Flavio Gioia 3. sz. IV. em. 9. a felsőkereskedelmi iskolával szemben.

Bő istenáldás.

MÁRMAROSSZIGET, jan. 4. Terebes-fehérpatakon Petráskó László szegény parasztember feleségének négy gyermeke született. A család nem volt elkészülve a bő istenáldásra és a szükséges baba kelengyét jólelkű uriaszonyok ajándékozták Petráskónénak. Az anya négy csecsemőjével együtt egészséges, a kicsinyek életerősek.

A gyulafehérvári gyilkosság.

GYULAFEHÉRVÁR, jan. 4. A rendőrség megtalálta azt a revolvért, melylyel az öreg Rózort és nejét a fia agyonlőtte. A gyilkos fiu erősen tagad és azt mondja, hogy a kérdéses éjjelen annyira részeg volt, hogy semmire sem emlékszik.

Kopott vagy kifakult angol **bőrbutort** bármely színre újra **átfestek**. Szintartósságért kezeskedem. **EISLER S.** kárpitos
Via Aless. Volta 4. Telef. 959.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3

Hetenként háromszor
uj, fényes műsor!

18 éven felüli, tisztességes
ujságáruló rikkancsot

napi 2-3 korona biztos keresettel
délutáni foglalkozásra keres

A TENGERPART
kiadóhivatala.

LEDERER PENZIO ABBAZIA

Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a háiban.
Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás
a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától
feljebb. Családoknak engedmény.

Igyék naponta 1—2 palaczk
Dupla-malátasört

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A sörparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legelvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél: igen ajánlandó lábadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben;
Korányi tanár Budapesten;
Glax tanár Abbáziában és számos más szakfektentély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimerve minden előkelő étteremben.

**Ujságkihordó fiukat
vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.**

A TENGERPART
kiadóhivatala.

— CIRKVENICA —
Szálloda **HORVÁTH** Étterem
Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

Apollo Színház

Igazgató: TROPFAUER ÁRMEN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperial szálló közötti utcában).

A nagy ujévi műsor MOTOPHOSO,

a vilagsoda
valamint a többi elsőrendű művészek fellépte.

Teljesen új
— világvárosi műsor. —

Kezdeté fél 9 órakor.

Előadás után kabaré szabad bemenettel.

A legajánlatosabb fiumei szállók:**„Deák“ szálló**

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitünő konyha és
árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.**Amerikai rendszerű, szájpadiás nélküli
műfogakat**

és fogsorokat kautschukból, aranyból és platinából, aranyhidakat és fogkoronákat készít, valamint 2—3 óra alatt mindennemű javítást eszközöl. Gyors és szolid kivitel.

TOPICS MILAN,
fogtechnikus.

Fiume, Via del Porto 8., II.

VELENCE**Bonvecchiati szálló**

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás,
lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

Teljes penzió napi 10 líráért.

Használt és új butort

veszek és eladok.

Meghívásra házhoz is jövök.

HERSKOVITS S. butorkerekedőnél
Via G. Parini 6. szám.

Hotel „Vinodol“**CIRKVENICA**

Étterem - Kávéház - Penzió

**József Főherceg szálló
BUDAPEST.**

Modern, kényelmes, tiszta. Vendég-szobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS TER 2. szám.

ÖRKENY

Siessen addig, míg nem késő egészségét visszazerezni!

Egy jelentéktelenné látású megfázás az összes légzőszervek legkülönfélébb megbetegedését vonhatja maga után. Igyekezzünk időjkorán elcsúszni a bajnak, mert a könnyelmű elhanyagolás sokszor végzetessé válhatik. A megfázásból eredő köhögés, fejfájás, megfázás, megfázás és a légzőszervek harutos megbetegedéseivel kitűnően levált az orvosi előkelőségek **TUBERIN** Mindenütt kapható. Egy üveg ára 3 korona 50 Mlér Alkal javasolt **TUBERIN** egy nagy üveg ára 5 korona. Postán legkorenebb 3 üveg rendelhető meg utánvetellel az egyedül forrártólak

Diana-gyógyszerár, Budapest, Károly-körút 5. szám

Közös minisztertanács.

BÉCS, jan. 4. Lukács miniszterelnök a királyi kihallgatásról Schönbrunnból automobilon a külügyminiszteriumba ment, ahol részt vett a gróf Berchtold elnöke alatt tartott minisztertanácson. Kivüle megjelentek Krobotin hadügyminiszter, Bilinszky közös pénzügyminiszter, Montecuccoli haditengerészeti parancsnok, Stürgkh osztrák miniszterelnök, Teleszky magyar és Zaleszky osztrák pénzügyminiszter.

Görgey állapota.

BUDAPEST, jan. 4. Görgey Arthur állapota ma reggel 9 órakor válságosra fordult. A család sietve elhozatta Her. el és Korányi orvostanárokat, akik injekciót alkalmaztak. Délben a tábornok kissé jobban lett. Délután 2 óraor az orvosok konziliumot tartottak felette.

Imperiál szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnire. — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 2.40 K-tól feljebb. Villany. — Lift. — Fürdők. A kávéházban estként Barcza Jenő cigányzenekara hangverseny.

Fiume legújabb szállodája.

Magyar vendéglő

FIUME

Riva Szápary 6. Telefon 11-49 szám. Elismert kitünő magyar konyha. Tisztán kezelt fajborok. Állandóan frissen csapolt kőbányai sör.

Minden magyar itt találkozik! Tengerre nyíló szobák olcsó áron.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

TÓTH JANOS

Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a Via delle Pile-ben levő „Alla Borsa“

cimű vendéglő vezetését átvetttem

A közönség nb. pártfogását kéri

BRAČIĆ

a „TIROLESE“ vendéglő volt tulajdonosa.

„Varázsfuvola“. Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola“ rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bögővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékaikkal együtt csak 4 korona. Csakis Wagner „Hangszer-Király“ országos te elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható. Budapest, József-körút 15. - Gyorsjavító műhely. — Kérjen fenyképes hangszerárjegyzéket.

Elsőrendű minőségű, pontos schaffhauseni-, Omega-, Zenith- és Glas-hütte-órák, arany, ezüst és acélban, leggazdagabb választékban, olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5.

Fiók Abbáziában

Nattich Henrik

Fiume, Corso 35.

Nagy raktár mindennemű órákban, ébresztő, ingaórák, precíziós kronométer-órák és láncokban jutányos árakon, jótállás mellett. — Saját javítóműhely.

ÓH JAJ!

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyájkasodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLAI

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 és 2 Kor. Próbadoz 50 fill.

Kapható gyógytárakban és drogeriákban.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I.

Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Fiume és Sussak minden gyógyszertárban és drogeriájában.

Megfojt ez az átkozott köhögés.

ÉLJEN!

Eggermellpasztilla csak-amar meggyógyított!

Magyar-Horvát tengeri Gözhajózási R.-T., Fiume.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Catajókik csak 24 óra

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gözhajók közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest feől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyanszintén Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gözhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitünő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

Kilenc darab

külön álló

Kétszobás lakás az összes mellék-helyiségekkel

azonnal kiadó.

Értekezni lehet a

Fiumei Építő Részv. Társ.

Via Valscurignei

építő telepén levő irodában.

Wetzler Testvérek azelőtt Gondrand Testvérek, Nemzetközi Szállító Rt. fiókja Trieszt.

A legmegfelelőbb gyűjtőforgalom, különösen élelmiszereknek, **Trieszttől Bécsig.** Közvetlen fuvardíjtelek magyar és dalmát kikötőkből Bécsbe.

LOVRANA LEGOLCSÓBB és legjobb étterme

„a szép karintiai nőhöz“

(„Zur schönen Kärtuerin“)

ABBAZIA

: Hotel, Penzió és Caffé-Restaurant

„TRAUBE“
Arnyas kert. Kényelmes fedett helyiségek. A fürdőhely legelőcsőbb étterme. Magyarok találkozó helye.

Magyarok!!

Aki jó tisztán kezelt bor akar inni, vagy frissen csapolt kőbányai sört, aki jó magyaros ebédet és vacsorát akar enni az siessen

Misics András vendéglőjébe

Via Francesco Petrarca 6.
Éjjel 2 óráig nyitva.

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytisza. Bakteriamentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénsavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatása.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

8 napon belül Las Palmas-ból Dél-Amerikába.

Indulás TRIEST-ből 1913 január 16-án.

„Kaiser Franz Josef I.“

kettőscsavarú gyorsgőzös (6 napi kényeztetéssel Nápoly, Barcellona és a Kanári szigetekre egybekötve)

január 31-én . . . Rio de Janeiro
február 3-án . . . Buenos Ayres.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

ABBAZIA**CAFÉ WAGNER KÁVÉHAZ**

Fényűzően berendezett kávétermek. Külön játék és billiard szalonok. Tengerparti terras és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők Számos látogatást kér

WAGNER RICHARD, tulajdonos

**„Styria-Universal“
Kötőgépek**

megmunkálnak finom és vastagszálu pamutot ugyanazon gépen. Arjegyék ingyen. Részletfizetésre is. Styria-Kötőgépgyár, GRAZ III.

Renko Ferenc Kávéháza

ABBAZIA, a Tommasich Fürdőnél

Árak:

Fehér kávé	30 fillér
Tea rumimal	40 „
Üveg sör	40 „
1 liter bor	1.20 „
Tej	24 „

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekben, bordűrrel és fémsarokkal,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	„	14.—	„
200x300	„	17.—	„

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum futók

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, fürdő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és bérmentve.

Haas Leopold - Fiume
CORSO 6.

Népkerti-Vendéglő.

::: Tel. 14-95 ::: ::: Tel. 14-95 :::

Elfogad előjegyzéseket ebédre és vacsorára havi 36 K-tól feljebb. Magyar és olasz konyha, hideg eledetek, kávé, kül- és belföldi likörök és borok.

Nagy termék, szinpad s 2 zongora állnak rendelkezésre ünnepek, vagy szórakozások céljaira. Tekepálya és Golyójáték.

Ülések, családi vagy társasösszejövetel, bankettek céljaira nagy szalon az I emeleten. Előjegyzések telefonon is. Hajnali 4 óráig nyitva.

A népkerti főkapu bezárása után bejárni Via del Gelsin, (Szent András kápolnájánál).

Kawa-Santal-Kapszulák

kitűnő szer húgycsőfolyás kankó, herelob, hólyaghurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bojta-Injekció

ezzel egyidejűleg használva. Orvosilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiakra vagy nőknek 1 kor. 30 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid

fejtülmulhatatlan hatású testszaggatásoknál, reuma-, csuszfej-, fogfájásnál és bőrvizsketegségnek. 1 próba üvegce 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszertára a „Kereszt“-hez,

Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.

Viszontelárusítók jól fizetve.

Trieszt

a pályaudvarral szemben

„Alla Stazione“ étterem

A bpesti háziezred tisztikarának és a trieszti magyarságnak találkozóhelye.

Kitűnő konyha. - Mindenkor friss sör. Olcsó árak.

Tulajd. Andriancich Ant. a fiumei Deák szálló volt aporter.

LOVRANA**„Adria“ kávéház**

Nagy strandterrasse, gyönyörű tengeri kilátás. A legelőkelőbb társaságok találkozó helye. Abbaziából hajón és villamoson kellemes kirándulás.

Tulajdonos: Glück Alfonz a Quarnero kávéháznak sok éven át volt igazgatója.

„Önsegélyző népbank mint Szövetkezet“

Consorzio Banca Popolare di Mutuo Soccorso.

1913. január 1.-vel

II.-ik Evtársulatát

nyitja meg és belépésre hívja fel az érdeklődőket.

A takarékoskodásnak ez a legpraktikusabb módja, különösen ajánlható kereskedőknek, tisztviselőknek és kisiparosoknak.

OLCSÓ HITEL, kedvező visszafizetési feltételek. Az adósok az üzlet eredményben szintén részesednek.

Tagjainak követeléseit behajtja és leszámolja.

Tagság üzletreszenként heti egy korona befizetés.

Mult évi működésének első évfolyamában a jegyzett quoták száma a 2000-et meghaladta.

Bővebb felvilágosítást a szövetkezet a szövetkezet helyiségeiben Viale Francesco Deák 2. sz. naponként 4 és 6 között délután.

X. évfolyam.

X. évfolyam.

TELEFON 229.

A TENGERPART

1913 január elsején

TIZEDIK ÉVFOLYAMÁBA LÉPETT.

A nevezetes évforduló alkalmával, mely a multon érzett jogos büszkeséggel és a jövőbe vetett megingathatatlan bizalommal tölt el bennünket, hatalmas lépést teszünk ismét előre lapunk fejlesztésében. A hétköznapi számok hat oldalas keretéből kinőttünk immár és

„A TENGERPART“ most már hétköznapon | vasárnapokon pedig tiz-
nyolc oldalban | tizenkét oldalnyi
terjedelemben jelenik meg.

Már eddig is többet nyújtottunk olvasóinknak, mint bármely eddig Fiumében megjelent magyar napilap. A mostani nagyobbítással azonban oly tartalmas lapot adunk olvasóink kezébe, mely a fiumei magyarságnál jóval nagyobb vidéki magyar centrumok napilapjaival teljesen egy szinten áll.

Kibővítjük lapunk távirati rovatát, riportcikkekkel élénkítjük a napi újdonságokkal foglalkozó hasábjainkat, szélesebb alagra fektetjük a környékbeli tudósítói szolgálatot s még e hóban a közgazdaság és tengerészet ügyeivel foglalkozó, igen nagy áldozatokkal járó új rovatot nyitunk.

Legjelentékenyebb újításunkat azonban technikai téren léptetjük életbe:

„A TENGERPART“ néhány nap mulva kimerítőbb tartalma dacára már
délután 2 és 3 óra között

fog megjelenni, anélkül hogy korábban zárnök le a szerkesztőség munkáját mint eddig. A nyomda-technikai munka e gyorsítását hatalmas új Linotype-szedőgépeink teszik lehetővé, a melyek csodálatos tökéletességükkel óránként „A Tengerpart“ egy teljes oldalát képesek kiszedni.

Mindeme a lap jövője érdekében hozott nagyarányú áldozatok dacára „A TENGERPART“ előfizetési ára marad a régi:

Egy évre	24.— kor.	Negyed évre	6.— kor.
Fél évre	12.— „	Egy óra	2.— „

A helybeli tisztviselőknek és altiszteknek adott féláru előfizetés kedvezményét is fentartjuk egyelőre.

Előfizetéseket és hirdetéseket felvesz „A Tengerpart“ kiadó-hivatala, Gradinata del Sasso Bianco 3. (Wurzer ház) I. emelet.

POSTAFIÓK 105.

X. évfolyam.

X. évfolyam.